

Gegevensbeschermingseffectbeoordeling (GEB) met betrekking tot de Implementatiewet registratie uiteindelijk belanghebbenden van vennootschappen en andere juridische entiteiten

A. Beschrijving algemene kenmerken gegevensverwerkingen

1. Voorstel

De Implementatiewet registratie uiteindelijk belanghebbenden van vennootschappen en andere juridische entiteiten zal voorzien in het wettelijk kader voor de verwerking van persoonsgegevens door de Kamer van Koophandel, in het kader van de registratie van de gegevens van uiteindelijk belanghebbenden (*ultimate beneficial owner*, UBO). Deze verplichting vloeit voort uit de vierde Europese anti-witwasrichtlijn¹, zoals gewijzigd door de Europese richtlijn (EU) 2018/843 tot wijziging van Richtlijn (EU) 2015/849 inzake de voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld of terrorismefinanciering². Door middel van deze (gewijzigde) richtlijn wordt op Europees niveau beoogd het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld en het financieren van terrorisme aan te pakken. De richtlijn vult het bestaande instrumentarium om dit tegen te gaan verder aan. Daarmee wordt de Europese regelgeving verder in lijn gebracht met de aanbevelingen van de Financial Action Task Force. In Nederland zijn deze regels opgenomen in de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft).

UBO's zijn natuurlijke personen die de uiteindelijke eigenaar zijn van of zeggenschap hebben over een vennootschap of een andere juridische entiteit. Een percentage van eigendom of zeggenschap van 25% geldt daarbij als indicatie. De UBO-informatie zal worden opgenomen in het handelsregister.³ Het handelsregister wordt reeds beheerd door de Kamer van Koophandel. Het deel van het handelsregister waarin deze UBO-gegevens zullen worden opgenomen, zal een openbaar deel kennen – voor een ieder toegankelijk – en een besloten deel, dat slechts voor bevoegde autoriteiten en de Financiële inlichtingen eenheid (hierna ook: FIU-Nederland) toegankelijk is.

2. Persoonsgegevens

Op grond van de richtlijn moeten bepaalde gegevens betreffende de UBO verplicht openbaar worden gemaakt. Ten behoeve van dit openbare deel van het register worden de navolgende gegevens van een UBO – op grond van de richtlijn dus verplicht - verwerkt:

- a. achternaam en voornamen;
- b. geboortemaand en –jaar;
- c. nationaliteit;
- d. woonstaat en
- e. aard en omvang van het door de UBO gehouden economisch belang. Dit gegeven betreft het belang (binnen bepaalde bandbreedtes) dat de UBO in een bepaalde onderneming of rechtspersoon heeft.

¹ Richtlijn (EU) 2015/849 van het Europees Parlement en de Raad van 20 mei 2015 inzake de voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld of terrorismefinanciering, tot wijziging van Verordening (EU) nr. 648/2012 van het Europees Parlement en de Raad en tot intrekking van Richtlijn 2005/60/EG van het Europees Parlement en de Raad en Richtlijn 2006/70/EG van de Commissie (PbEU L 141 van 5 juni 2015).

² Richtlijn (EU) 2018/843 van het Europees Parlement en de Raad van 30 mei 2018 tot wijziging van Richtlijn (EU) 2015/849 inzake de voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld of terrorismefinanciering, en tot wijziging van de Richtlijnen 2009/138/EG en 2013/36/EU (PbEU L 156/43 van 19 juni 2018).

³ Daarbij zal sprake zijn van een overgangssituatie waarin een op zichzelf staand UBO-register wordt gebouwd en gevuld met UBO-gegevens zolang de benodigde technische aanpassingen nog niet gereed zijn om de beoogde directe koppeling met het (andere deel van het) handelsregister tot stand te brengen.

Naast deze openbaar toegankelijke gegevens zal er in het handelsregister aanvullende informatie betreffende de UBO worden opgenomen. De gewijzigde vierde anti-witwasrichtlijn geeft EU-lidstaten, naast de verplichte openbaarmaking van de bovenstaande UBO-gegevens, de mogelijkheid om aanvullende gegevens betreffende een UBO te registreren. In het onderhavige wetsvoorstel wordt van deze lidstaatoptie gebruik gemaakt.

Deze aanvullende informatie zal alleen toegankelijk zijn voor bevoegde autoriteiten en de FIU-Nederland. Deze aanvullende informatie betreft informatie die de bevoegde autoriteiten en de FIU-Nederland nodig hebben in het kader van de uitvoering van de op hen rustende taken onderscheidenlijk verplichtingen op grond van de richtlijn, waaronder de opsporing en vervolging van (vermogens)misdrijven. Hiertoe worden de volgende gegevens verwerkt:

- f. geboortedag, -plaats en -land;
- g. adres;
- h. burgerservicenummer (BSN), indien dat is toegekend en, eveneens indien dat is toegekend, het fiscaal identificatienummer (TIN);
- i. informatie betreffende de aard, het nummer alsmede datum en plaats van uitgifte van het document met behulp waarvan de identiteit van de UBO is geverifieerd of een kopie van dat document;
- j. documentatie waarmee wordt onderbouwd waarom een persoon de status van UBO heeft en waarmee de aard en omvang van het door de UBO gehouden economisch belang wordt aangetoond.

Nationaliteit kan, in combinatie met de naam en/of de geboorteplaats, een gegeven zijn waaruit de etnische afkomst van iemand kan blijken. Deze combinatie van persoonsgegevens kan dan ook worden aangemerkt als een bijzonder persoonsgegeven. De (kopie van de) pasfoto op het document als bedoeld onder categorie i. is eveneens aan te merken als een bijzonder persoonsgegeven.

Alle andere genoemde persoonsgegevens vallen in de categorie 'gewoon'. Daarbij dient het navolgende te worden opgemerkt.

De gegevens onder categorie h. zijn persoonsidentificerende nummers, nu het hier wettelijke identificatienummers betreft.

De gegevens onder e en j. kunnen nader worden aangemerkt als 'gevoelige persoonsgegevens', nu dit gegevens zijn betreffende de financiële of economische situatie van betrokkenen. Het gaat hier om informatie over de reden waarom deze persoon kwalificeert als UBO. De gegevens onder e. worden verplicht openbaar, maar zullen alleen worden uitgedrukt in bandbreedtes (in percentages) en niet in bedragen. De gegevens onder j. zijn alleen toegankelijk voor bevoegde autoriteiten en de FIU-Nederland. Deze gegevens bevatten de onderbouwing van de gegevens onder e.

De hierboven genoemde persoonsgegevens hebben alle betrekking op de uiteindelijk belanghebbende en diens gehouden belang.

Een uiteindelijk belanghebbende kan minderjarig of handelingsonbekwaam zijn. Gegevens van minderjarige of handelingsonbekwame UBO's (met uitzondering van de aard en omvang van het door de UBO gehouden economisch belang) kunnen worden afgeschermd in het openbare gedeelte indien daartoe een verzoek wordt gedaan. Een dergelijk verzoek kan ook worden ingediend indien een UBO door het openbaar beschikbaar maken van diens gegevens blootgesteld wordt aan een onevenredig risico, een risico op fraude, ontvoering, chantage, geweld, pesterijen of intimidatie.

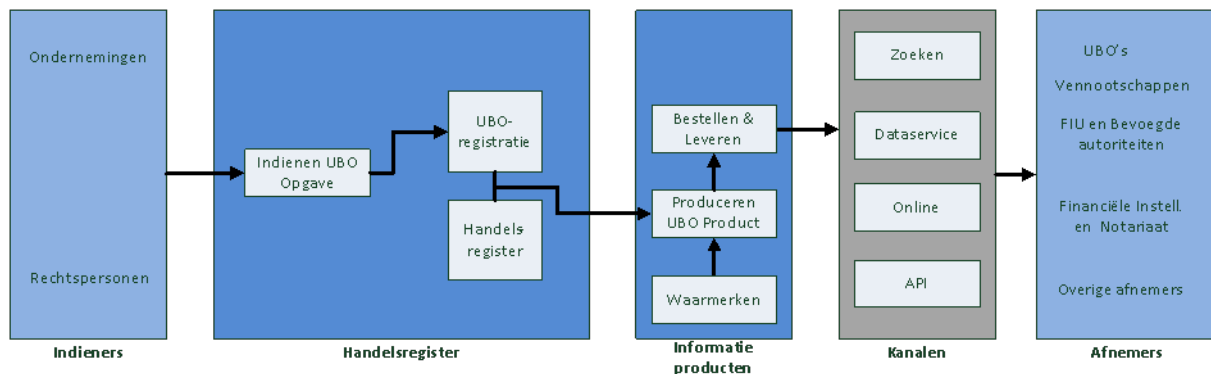
Er worden geen strafrechtelijke gegevens verwerkt.

3. Gegevensverwerkingen

Vennootschappen en andere juridische entiteiten die nu al in het handelsregister geregistreerd staan, dienen informatie betreffende hun uiteindelijk belanghebbende(n) in te winnen en te registreren in het handelsregister. Vennootschappen en andere juridische entiteiten die zijn opgericht in Nederland maar thans niet meer zijn gevestigd in Nederland (en dus uitgeschreven zijn uit het handelsregister), moeten zich – opnieuw – inschrijven in het handelsregister en dienen vervolgens informatie betreffende hun uiteindelijk belanghebbende(n) in te winnen en te registreren in het handelsregister.

Vennootschappen en andere juridische entiteiten moeten deze UBO-informatie doorgeven aan de Kamer van Koophandel, de beheerder van het handelsregister. Bepaalde informatie (hierboven categorie a. tot en met e.) is voor een ieder toegankelijk en opvraagbaar, na betaling van een vergoeding. De (aanvullende) UBO-informatie is uitsluitend toegankelijk voor en opvraagbaar door bevoegde autoriteiten en de FIU-Nederland.

Schematisch ziet de gegevensverwerking van UBO-informatie er als volgt uit:

4. Verwerkingsdoeleinden

Het doel van de vierde anti-witwasrichtlijn is het voorkomen van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld en het financieren van terrorisme. Dit is eveneens het doel van de registratie van UBO-informatie. Dit doel kwalificeert als een zwaarwegend algemeen belang in de zin van artikel 8, tweede lid, van het EVRM, op grond waarvan een inbreuk op het recht op privacy mogelijk is. Voor het bereiken van dit doel zijn de eerdergenoemde typen persoonsgegevens direct van belang en onontbeerlijk. Accurate en actuele informatie over uiteindelijk belanghebbenden is een belangrijke factor bij het opsporen van criminelen, die hun identiteit achter vennootschappen en andere juridische entiteiten kunnen verbergen. Door deze informatie meer transparant te maken kan misbruik van vennootschappen en andere juridische entiteiten beter worden tegen gegaan. Zodoende wordt het gebruik (misbruik) van het financiële stelsel voor het witwassen van geld of terrorismefinanciering bestreden.

In het kader van hun publieke taakuitoefening hebben de FIU-Nederland en bevoegde autoriteiten die een rol hebben in het kader van het tegengaan van witwassen, onderliggende gronddelicten en het financieren van terrorisme, baat om te weten wie de UBO van een vennootschap of juridische entiteit is. Het is voor hen van belang om, naast de toegang tot de openbare gegevens, ook toegang te hebben tot aanvullende gegevens (hierboven onder f. tot en met j.). De keuze voor deze aanvullende gegevens hangt samen met de inschatting welke informatie de bevoegde autoriteiten en de FIU-Nederland nodig hebben voor de uitvoering van de op hen rustende taken onderscheidenlijk verplichtingen op grond van de richtlijn. De richtlijn biedt de mogelijkheid om deze aanvullende gegevens te registreren.

Uitsluitend bepaalde – bij algemene maatregel van bestuur - aangewezen autoriteiten en de FIU-Nederland krijgen toegang tot aanvullende gegevens die relevant zijn in het kader van hun

publieke taakuitoefening. De bevoegde autoriteiten en de FIU-Nederland kennen in dit verband een geheimhoudingsplicht.

5. Betrokken partijen

De Kamer van Koophandel wordt in artikel 3, tweede lid, van de Handelsregisterwet 2007 als verantwoordelijke (in AVG-termen: verwerkingsverantwoordelijke) voor gegevensverwerking ten behoeve van het handelsregister aangemerkt. De Kamer van Koophandel zal dus ook verwerkingsverantwoordelijke voor de in het handelsregister op te nemen BO-informatie zijn.

In het kader van het opstellen van de UBO-wetgeving zijn de ministeries van Financiën, Justitie en Veiligheid en Economische Zaken en Klimaat gezamenlijk verantwoordelijk voor het opstellen van deze GEB.

Vennootschappen en andere juridische entiteiten kunnen worden aangemerkt als verstrekkers van UBO-informatie. Zij moeten deze informatie immers verstrekken aan de Kamer van Koophandel. De gewijzigde vierde anti-witwasrichtlijn verplicht tot het instellen van een terugmeldplicht voor instellingen die onder de werking van de Wwft vallen en voor aangewezen bevoegde autoriteiten. Deze terugmeldplicht houdt in dat Wwft-instellingen en – onder omstandigheden, voor zover dat hun werkzaamheden niet doorkruist - bevoegde autoriteiten verplicht zijn om melding aan de Kamer van Koophandel te doen van iedere discrepantie die zij aantreffen tussen de informatie over uiteindelijk belanghebbenden in het handelsregister en de informatie over uiteindelijk belanghebbenden waarover zij beschikken. Wwft-instellingen en aangewezen bevoegde autoriteiten kunnen dan ook worden aangemerkt als verstrekkers van informatie aan de Kamer van Koophandel.

Als ontvangers van de persoonsgegevens kunnen worden aangemerkt degenen die het handelsregister raadplegen voor het verkrijgen van UBO-informatie.

6. Belangen bij de gegevensverwerking

Het belang van de gegevensverwerking is het voorkomen van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld en het financieren van terrorisme.

7. Verwerkingslocaties

De voorgenomen gegevensverwerking zal in Nederland plaatsvinden.

8. Techniek van gegevensverwerking: geautomatiseerde besluitvorming, profilering en big data

Er is bij de verwerking van UBO-informatie door de Kamer van Koophandel geen sprake van geautomatiseerde besluitvorming, profilering of big data.

9. Juridisch en beleidsmatig kader

De gewijzigde vierde anti-witwasrichtlijn bevat in hoofdstuk 5 bepalingen inzake het bewaren van gegevens en gegevensbescherming.

In de Wwft wordt de wettelijke verplichting voor vennootschappen en andere juridische entiteiten opgenomen om UBO-informatie in te winnen en bij te houden over wie hun uiteindelijk belanghebbenden zijn. Vennootschappen en andere juridische entiteiten moeten deze informatie 'in huis' hebben.

In de Handelsregisterwet 2007 wordt de verplichting opgenomen dat vennootschappen en andere juridische entiteiten hun UBO-informatie moeten registreren in het handelsregister. Het niet 'in huis' hebben van deze informatie, alsmede het niet registreren van deze informatie, is een economisch delict dat strafbaar wordt gesteld in de Wet op de economische delicten. In het Burgerlijk Wetboek wordt een specifieke bepaling voor stichtingen opgenomen.

Voor het overige zijn de Algemene verordening gegevensbescherming (Avg) en de Uitvoeringswet AVG (Uavg) van toepassing.

10. Bewaartermijnen

De UBO-informatie in het handelsregister zal gedurende een termijn van 10 jaar na het schrappen van de vennootschap of andere juridische entiteit uit het handelsregister worden bewaard, overeenkomstig de bepaling hieromtrent in de gewijzigde vierde anti-witwasrichtlijn. De gewijzigde richtlijn bepaalt dat UBO-informatie verplicht minimaal 5 en maximaal 10 jaar na het schrappen van de vennootschap of juridische entiteit uit het register moet worden bewaard. In het onderhavige wetsvoorstel is voor een termijn van 10 jaar gekozen. Het bewaren van UBO-informatie gedurende een termijn van 10 jaar is nodig gelet op het doel waarvoor de UBO-gegevens zijn verzameld en worden gebruikt: het voorkomen van het gebruik van het financieel stelsel voor witwassen of terrorismefinanciering. Voor de bevoegde autoriteiten die betrokken zijn bij de bestrijding van witwassen of terrorismefinanciering – met name de opsporingsinstanties - is het noodzakelijk dat historische gegevens betreffende de uiteindelijk belanghebbende gedurende geruime tijd beschikbaar zijn. Opsporingsonderzoeken richten zich immers tot gebeurtenissen in het verleden. Bij het in kaart brengen van eigendoms- en zeggenschapsstructuren is het dan ook van belang om historische UBO-gegevens te kunnen inzien.

A. Beoordeling rechtmatigheid gegevensverwerkingen

11. Grondslag

De gegevensverwerking op grond van het onderhavige wetsvoorstel vindt plaats als gevolg van de implementatie van de UBO-bepalingen uit de gewijzigde vierde Europese anti-witwasrichtlijn in de Nederlandse wet- en regelgeving (Handelsregisterwet 2007, Wwft, Burgerlijk Wetboek, Wed). Op grond van deze gewijzigde vierde anti-witwasrichtlijn moet elke EU-lidstaat een centraal register opzetten met daarin informatie over uiteindelijk belanghebbenden van vennootschappen en andere juridische entiteiten. De richtlijn schrijft een openbaar toegankelijk centraal register verplicht voor. De verwerking van UBO-gegevens is dan ook noodzakelijk ter uitvoering van deze wettelijke verplichting. Daarmee wordt een wettelijke grondslag voor de verwerking van de betrokken persoonsgegevens gecreëerd.

Voorts is in artikel 43 van de gewijzigde vierde anti-witwasrichtlijn bepaald dat de verwerking van persoonsgegevens op grond van deze richtlijn moet worden beschouwd als een taak van algemeen belang. Immers, accurate en actuele informatie over uiteindelijk belanghebbenden is een belangrijke factor bij het opsporen van criminelen, die hun identiteit achter vennootschappen en andere juridische entiteiten kunnen verbergen. Door deze informatie meer transparant te maken kan misbruik van vennootschappen en andere juridische entiteiten beter worden tegen gegaan. Zodoende wordt het gebruik (misbruik) van het financiële stelsel voor het witwassen van geld of terrorismefinanciering bestreden. Dit is een taak van algemeen belang.

Om deze redenen is er sprake van de volgende grondslagen:

- i) de verwerking is noodzakelijk om te voldoen aan een wettelijke verplichting die op de verwerkingsverantwoordelijke rust;

- ii) de verwerking is noodzakelijk voor de vervulling van een taak van algemeen belang of van een taak in het kader van de uitoefening van het openbaar gezag dat aan de verwerkingsverantwoordelijke is opgedragen.

12. Bijzondere en strafrechtelijke persoonsgegevens

Hierboven onder punt 2 staat omschreven dat het wetsvoorstel voorziet in de verwerking van bijzondere persoonsgegevens, te weten de nationaliteit (in combinatie met de naam en geboorteplaats), en de foto op het identificatiedocument. Er worden geen strafrechtelijke persoonsgegevens verwerkt.

13. Doelbinding

In artikel 41, tweede lid, van de gewijzigde vierde anti-witwasrichtlijn komt het beginsel van doelbinding tot uitdrukking. Op grond van dit artikel kunnen persoonsgegevens alleen worden verwerkt met het oog op het voorkomen van witwassen en financieren van terrorisme. Persoonsgegevens mogen niet verder worden verwerkt op een manier die niet verenigbaar is met dat doel. De gewijzigde vierde anti-witwasrichtlijn specificeert dat commerciële doelen in elk geval niet met dit doel verenigbaar zijn. Dit beginsel is in de Wwft geïmplementeerd door middel van het separate wetsvoorstel Implementatiewet vierde anti-witwasrichtlijn.⁴

Persoonsgegevens worden uit hoofde van de Handelsregisterwet 2007 verwerkt en kunnen alleen voor een ander doel worden verwerkt, indien dat doel verenigbaar is met het doel waarvoor de persoonsgegevens aanvankelijk zijn verzameld: het voorkomen van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld of financieren van terrorisme.

UBO-informatie wordt niet voor een ander doel verwerkt dan oorspronkelijk verzameld. In het wetsvoorstel zal het registreren van UBO's van vennootschappen en andere juridische entiteiten ter voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld en terrorismefinanciering uitdrukkelijk als doel worden toegevoegd aan de doelen van het handelsregister.

14. Noodzaak en evenredigheid

Op grond van de Uitvoeringswet algemene verordening gegevensverwerking dient de verwerking van persoonsgegevens, waarin dit wetsvoorstel voorziet, noodzakelijk te zijn voor het doeleinde waarvoor de persoonsgegevens worden verwerkt. De verwerkingsdoeleinden staan omschreven in onderdeel 4.

Zoals eerder in deze GEB is aangegeven, verplicht de gewijzigde vierde anti-witwasrichtlijn tot een openbaar toegankelijk register van uiteindelijk belanghebbenden van vennootschappen en andere juridische entiteiten. Een deel van de UBO-informatie in het handelsregister zal dan ook openbaar, voor eenieder, toegankelijk zijn (zie hierboven onder 2). De richtlijn biedt daarnaast de mogelijkheid om aanvullende UBO-gegevens te registreren. Van deze mogelijkheid wordt gebruik gemaakt. Deze aanvullende UBO-gegevens zijn alleen raadpleegbaar door specifiek aangewezen bevoegde autoriteiten en de FIU-Nederland, en dus niet openbaar.

⁴ Wetsvoorstel tot wijziging van de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme en enige andere wetten in verband met de implementatie van richtlijn (EU) 2015/849 van het Europees Parlement en de Raad van 20 mei 2015 inzake de voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld of terrorismefinanciering, tot wijziging van Verordening (EU) nr. 648/2012 van het Europees Parlement en de Raad en tot intrekking van Richtlijn 2005/60/EG van het Europees Parlement en de Raad en Richtlijn 2006/70/EG van de Commissie (PbEU 2015, L 141), alsmede in verband met de uitvoering van verordening (EU) 2015/847 van het Europees Parlement en de Raad van 20 mei 2015 betreffende bij geldovermakingen te voegen informatie en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1781/2006 (PbEU 2015, L 141) (Implementatiewet vierde anti-witwasrichtlijn)

De gegevens die ingevolge de richtlijn ten minste geregistreerd en openbaar moeten worden gemaakt zijn: de naam, de geboortemaand, het geboortjaar, de nationaliteit, de woonstaat en de aard en omvang van het door de uiteindelijk belanghebbende gehouden economische belang.

De aanvullende UBO-gegevens - de geboortedag, de geboorteplaats, het geboorteland, het woonadres, BSN en/of TIN en de onderliggende documentatie waaruit de identiteit van de UBO en de precieze aard en omvang van het door de UBO gehouden economische belang blijkt - zijn uitsluitend toegankelijk voor bevoegde autoriteiten en de FIU-Nederland. Het betreft hier gegevens waarvan openbare verspreiding risico's van bijvoorbeeld identiteitsfraude of ontvoering met zich kan brengen. De bevoegde autoriteiten en de Financiële inlichtingen eenheid kennen in dit verband een geheimhoudingsplicht.

De bevoegde autoriteiten en de Financiële inlichtingen eenheid dienen op grond van de richtlijn onbeperkte toegang tot alle gegevens in het register te krijgen. De bevoegde autoriteiten die toegang krijgen tot alle gegevens betreffende een UBO zullen bij algemene maatregel van bestuur worden aangewezen. Het betreft hier dus een afgebakende, wettelijk vastgelegde groep. Op dit moment is voorzien in de volgende autoriteiten:

- a. De Nederlandsche Bank;
- b. Autoriteit Financiële Markten;
- c. Bureau Financieel Toezicht;
- d. Bureau Toezicht Wwft;
- e. Kansspelautoriteit;
- f. de deken van de Orde van Advocaten;
- g. Belastingdienst;
- h. Douane;
- i. Dienst Justis;
- j. Bureau Bibob;
- k. Nationale Politie;
- l. Openbaar Ministerie;
- m. Belastingdienst/Fiscale inlichtingen- en opsporingsdienst;
- n. Algemene inlichtingen- en veiligheidsdienst;
- o. Militaire inlichtingen- en veiligheidsdienst;
- p. Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid (ISZW-DO);
- q. Inlichtingen- en opsporingsdienst van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA-IOD);
- r. Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT/IOD);
- s. Rijksrecherche, en
- t. Koninklijke Marechaussee.

Toegang voor de bevoegde autoriteiten en de FIU-Nederland tot alle UBO-gegevens is relevant voor hun werkzaamheden in het kader van opsporing van strafbare feiten en toezicht. Alleen de bevoegde autoriteiten en de FIU-Nederland kunnen UBO-gegevens, gerangschikt op natuurlijke personen, inzien. De overige afnemers van UBO-informatie (zie hieronder) kunnen niet op natuurlijke personen in het register zoeken, maar uitsluitend op (de naam van de) vennootschap of juridische entiteit.

Alle overige afnemers (dus afnemers anders dan bevoegde autoriteiten en de FIU-Nederland) krijgen alleen toegang tot de openbare UBO-gegevens. Deze categorie 'overige afnemers' kan opgesplitst worden in twee categorieën:

- i) meldingsplichtige instellingen in de zin van de Wwft;
- ii) elk lid van de bevolking (eenieder).

Ad i).

Meldingsplichtige instellingen in de zin van de Wwft zijn de poortwachters van het financiële systeem en dienen op grond van de richtlijn toegang te krijgen tot de verplicht openbaar te maken

UBO-gegevens. Aan deze groep afnemers wordt uitsluitend toegang gegeven tot deze UBO-gegevens en niet tot de aanvullende gegevens. Inzage in de aanvullende UBO-gegevens, waaronder adresgegevens en BSN en/of TIN, wordt niet gegeven omdat die inzage risico's van bijvoorbeeld identiteitsfraude of kidnaping met zich kan brengen. Toegang tot alleen de openbare set UBO-gegevens is ook in lijn met de verplichting die de richtlijn voorschrijft: Wwft-instellingen mogen zich bij hun cliëntenonderzoek niet uitsluitend verlaten op de UBO-informatie uit het centraal register.

Ad ii).

De richtlijn verplicht EU-lidstaten om een openbaar toegankelijk centraal register met UBO-gegevens op te zetten. Anders dan het geval is bij opsporing en vervolging van witwassen van geld en terrorismefinanciering, is het voorkomen daarvan niet voorbehouden aan autoriteiten. Bij het voorkomen van het gebruik van vennootschappen en andere juridische entiteiten voor witwassen en financieren van terrorisme kunnen ook niet tot de overheid behorende personen en organisaties een rol van betekenis spelen. Immers, UBO-informatie biedt inzicht in wie er bij vennootschappen en juridische entiteiten - al dan niet achter de schermen - aan de touwtjes trekt. Door de openbaarheid van het register met UBO-informatie kunnen personen of organisaties beter geïnformeerd besluiten of zij zaken willen doen met de bijbehorende vennootschap of juridische entiteit. Het zal daarbij vaak gaan om situaties waarin de UBO aanleiding geeft om de vennootschap of juridische entiteit niet te vertrouwen. Publieke toegang tot informatie over uiteindelijk belanghebbenden maakt ook meer onderzoek van informatie door de maatschappij mogelijk, onder meer door de pers of maatschappelijke organisaties, en draagt bij tot het behoud van het vertrouwen in de integriteit van zakelijke transacties en het financiële stelsel. Bovendien kan van de verplichting om UBO-informatie aan te leveren aan het handelsregister een preventieve werking uitgaan, in die zin dat het natuurlijke personen ontmoedigt om misbruik te maken van een vennootschap of juridische entiteit ten nadele van de personen die met die vennootschap of juridische entiteit zaken (willen) doen.

Onbeperkte toegang van deze groep afnemers tot alle in het handelsregister opgenomen UBO-gegevens kan onder omstandigheden risico's voor UBO's met zich brengen. Er is dan ook voor gekozen om deze groep afnemers uitsluitend toegang te geven tot de (verplicht) openbare UBO-gegevens en niet tot de aanvullende gegevens.

C. Beschrijving en beoordeling risico's voor de rechten en vrijheden betrokkene

15. Risico's

Het onderhavige wetsvoorstel brengt privacyrisico's met zich. Dat wil zeggen: risico's dat het verwerken van persoonsgegevens op grond van dit wetsvoorstel gevolgen heeft voor de rechten en vrijheden van betrokkenen.

Met een openbaar UBO-register wordt mogelijk informatie bekend, die dat eerder niet was. Dit kan in sommige gevallen en voor sommige personen risico's met zich brengen, zoals identiteitsfraude, kidnaping, chantage, geweld, pesten of intimidatie.

Er bestaat tevens een kans op een datalek of wederrechtelijke toegang tot de UBO-informatie in het handelsregister.

D. Beschrijving voorgenomen maatregelen

16. Maatregelen

De voorgenomen maatregelen om bovenstaande risico's te voorkomen of te mitigeren zijn:

- i) Alleen specifiek aangewezen autoriteiten en de FIU-Nederland krijgen inzage in de aanvullende UBO-gegevens;
- ii) Indien de UBO door het openbaar beschikbaar maken van diens gegevens blootgesteld wordt aan een onevenredig risico, een risico op fraude, ontvoering, chantage, geweld, pesterijen of intimidatie kan om afscherming van zijn of haar gegevens worden verzocht;
- iii) Informatiebeveiliging door de Kamer van Koophandel.

Ad i)

Er is voor gekozen om geen openbare toegang tot de aanvullende UBO-informatie te geven, nu dit niet proportioneel en noodzakelijk is bevonden. Uitsluitend de door de richtlijn verplicht openbaar te maken gegevens worden openbaar gemaakt. De aanvullende gegevens zullen niet openbaar worden gemaakt, maar alleen toegankelijk zijn voor bevoegde autoriteiten en de FIU-Nederland. Zij kennen in dit verband een geheimhoudingsplicht.

Ad ii)

In de gewijzigde richtlijn is opgenomen dat lidstaten in uitzonderlijke omstandigheden en per geval kunnen voorzien in een uitzondering op de toegang tot alle of tot een gedeelte van de UBO-informatie indien de UBO door het openbaar beschikbaar maken van diens gegevens blootgesteld wordt aan een onevenredig risico, een risico op fraude, ontvoering, chantage, afpersing, pesterijen, geweld of intimidatie, of indien de UBO minderjarig is of anderszins handelingsonbekwaam. In het onderhavige wetsvoorstel wordt deze mogelijkheid tot afscherming van gegevens geboden.

De beoogde afscherming ziet op de gegevens die voor een ieder openbaar toegankelijk zijn (naam, geboortemaand en -jaar, nationaliteit en woonstaat), met uitzondering van de aard en omvang van het door de uiteindelijk belanghebbende gehouden economische belang (weergegeven, waar het gaat om percentages aandelen, stemrecht of eigendom, in bandbreedtes van 25% tot 50%, van 50% tot 75% en van 75% tot en met 100%). Voor het niet afschermen van laatstgenoemd persoonsgegeven is gekozen omdat dit geen gegeven betreft dat leidt tot directe herleidbaarheid van de UBO.

Opgemerkt dient te worden dat de afscherming – uit hoofde van de richtlijn – niet zal gelden indien banken, andere financiële instellingen of notarissen toegang vragen tot deze informatie. Zij zullen dus altijd inzage hebben in alle openbare gegevens, gelet op hun taakuitoefening. De afscherming kan ook niet worden ingeroepen tegen de aangewezen bevoegde autoriteiten en de FIU-Nederland, wanneer zij om toegang tot UBO-informatie vragen.

De UBO kan een verzoek tot afscherming van zijn UBO-informatie indienen bij de Kamer van Koophandel. Hij zal daarbij moeten aantonen dat één van de in de richtlijn genoemde situaties aan de orde is: blootstelling aan een onevenredig risico, een risico op fraude, ontvoering, chantage, afpersing, pesterijen, geweld of intimidatie, of dat sprake is van minderjarigheid of handelingsonbekwaamheid. Het besluit van de Kamer van Koophandel op een verzoek tot afscherming van de UBO-informatie is een besluit in de zin van artikel 1:3 van de Algemene wet bestuursrecht, waar bezwaar en beroep tegen open staat.

Om dit regime effectief te laten zijn, zullen de UBO-gegevens niet openbaar zijn tijdens de periode die nodig is om de UBO in staat te stellen een verzoek in te dienen, de Kamer van Koophandel om daarover te besluiten en – indien het verzoek wordt afgewezen – bezwaar en beroep af te handelen.

Het regime voor afscherming zal nader worden uitgewerkt in het Handelsregisterbesluit 2008.

Ad iii) Informatiebeveiliging door de Kamer van Koophandel

Bij de Kamer van Koophandel zijn daartoe speciaal opgeleide en geautoriseerde medewerkers belast met beheer van het handelsregister, waaronder invoer en wijziging van (persoons)gegevens. Dit gebeurt onder verantwoordelijkheid van het management van de Kamer van Koophandel. De medewerkers werken volgens vaste protocollen en instructies.

De handelsregistergegevens zijn goed beschermd tegen onbevoegde toegang; de UBO-informatie valt onder datzelfde regime van bescherming. De Kamer van Koophandel heeft een integraal beveiligingsbeleid en privacybeleid dat is vastgesteld door de Raad van Bestuur van de Kamer van Koophandel. In het kader van de ISO27001 certificering en de maatregelen die in de ISO 27002 worden beschreven, heeft de Kamer van Koophandel een Information Security Managementsystem (ISMS) ingericht. De Kamer van Koophandel heeft een IBC in dienst en een team van Security Officers die ieder op hun 'eigen' hoofdstuk(ken) van het ISMS zorg dragen voor handhaving van de daarin beschreven maatregelen. Onderdelen hiervan zijn specifiek gericht op gegevensbescherming en -beveiliging.

De Kamer van Koophandel heeft een procedure Meldplicht Datalekken ingericht en dit aan haar medewerkers kenbaar gemaakt. Meldingen van beveiligingsincidenten worden via een intern systeem vastgelegd en doorgezet naar de Functionaris Gegevensbescherming. Deze treedt in overleg met de IBC en andere relevante interne partijen en beoordeelt of er sprake is van een meldingsplichtig datalek. Alle beveiligingsincidenten worden vastgelegd en gedocumenteerd.

De informatiebeveiliging van Kamer van Koophandel voldoet aan internationale standaarden op dit gebied. De Kamer van Koophandel is ISO 27001 gecertificeerd. Het certificaat is een bevestiging dat de Kamer van Koophandel voldoet aan de internationale standaarden voor informatiebeveiliging. De norm regelt zowel de inrichting van processen en procedures rond informatiebeveiliging als de naleving, controle, toetsing en permanente verbetering daarvan. Deze norm voorziet ook in specifieke maatregelen waar het de bescherming van persoonsgegevens betreft, dit zijn maatregelen van zowel organisatorische als technische aard.